

سۇئال

بىر كېچىسى سۇھۇر ۋاقتى بىلەن يۇيۇندۇم، چۈنكى مېنىڭ ئايلىق ئادىتىم بۈگۈن ئاخىرلىشاتتى، سۇھۇرلۇق بېدىم، روزا تۇتتۇم، ناماز ئوقۇدۇم، بامدات ۋاقتىدىن باشلاپ شام نامىزىغا ئەزەن چىققان ۋاقتىچىلىك ھېچ نەرسە كەلمىدى، شام نامىزى ئوقۇشنى مەقسەت قىلغان ۋاقتىدا ئايلىق ئادىتىمنىڭ تولۇق ئاخىرلاشقانلىقى ئوچۇق بولدى، مېنىڭ شۇ كۈنلۈك تۇتقان روزا ۋە ئوقۇغان نامىزىم توغرا بولامدۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

ھەيزدار ئايالنىڭ ھەيزدىن پاك بولغانلىقىغا تولۇق ئىشەنچ قىلالماي تۇرۇپ، ئۇنىڭ ناماز ئوقۇپ، روزا تۇتۇشى توغرا بولمايدۇ. ئاياللار ئاق سۇيۇقلۇق كېلىش بىلەن ئۆزلىرىنىڭ ھەيزىنىڭ ئاخىرلاشقانلىقىنى بىلىدۇ، بەزى ئاياللار ھەيز قېنىنىڭ قۇرغانلىقىدىن ئۆزىنىڭ پاك بولغانلىقىنى بىلىدۇ. ئاياللار ھەيزدىن پاك بولغانلىقىغا تولۇق ئىشەنچ قىلمىغۇچە يۇيۇنماسلىقى كېرەك.

ئىمام بۇخارى رەھىمەھۇللاھ "ھەيزنىڭ باشلىنىشى ۋە ئاخىرلىشىشى" دېگەن بابتا مۇنداق دەيدۇ: ئاياللار ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ يېنىغا ئۆزلىرى ھەيز ۋاقتىدا ئىشلەتكەن ساغۇچ بولغان پاختىلارنى قايقا سىلپ ئەۋەتەتتى، ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئۇلارغا: سېرىقلىق يوقاپ ئاقلىقنى كۆرمىگۈچە ئالدىرماڭلار دەيتتى، بۇنىڭدىن ھەيزدىن پاك بولۇشنى مەقسەت قىلاتتى. زەيد ئىبنى سابىت رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ قىزى: ئاياللارنىڭ ھەيزدىن پاك بولغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن كېچىدە چىراق يورۇتۇپ قارايدىغانلىقىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلارنى ئەيىبلەپ، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋرىدە ئاياللار ئۇنداق قىلمايتتى، دېگەن.

ھاپىز ئىبنى ھەجەر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئۆلىمالار ھەيزنىڭ باشلانغانلىقى ھەيز كىلىدىغان ۋاقتتا قاننىڭ ئېتىلىپ چىقىدىغانلىقىدىن بىلىنىدىغانلىقىغا ئىتتىپاق كەلگەن بولسىمۇ ھەيزنىڭ ئاخىرلاشقان ۋاقتىنى بىلىشتە ئىختىلاپ قىلىشتى، بەزىلەر: قاننىڭ قۇرغانلىقى بىلەن بىلىنىدۇ دىسە، يەنە بەزىلەر: ئىمام بۇخارىنىڭ مايللىقى بويىچە ئاق سۇيۇقلۇق كېلىش بىلەن بىلىنىدۇ، دېدى.

ئاق سۇيۇقلۇقنىڭ كېلىشى ھەيزنىڭ ئاخىرلاشقانلىقىنىڭ ئالامىتى بولۇپ، بۇنىڭ بىلەن پاكلىقنىڭ باشلانغانلىقى ئاشكارا بولىدۇ.

بۇ سۆز ھەيزنىڭ ئاخىرلاشقانلىقى قاننىڭ قۇرغانلىقى بىلەن بىلىنىدۇ دېگەن قاراشتىكى كىشىلەرگە ئىتىراز بولىدۇ. چۈنكى بەزى ۋاقىتتا ھەيز ئارىسىدا پاختىنى كىرگۈزسە پاختا قۇرۇق ھالەتتە چىقىدۇ، بۇ ھەيزنىڭ ئۈزۈلگەنلىكىنى بىلدۈرمەيدۇ، ئەمما ئاق سۇيۇقلۇق بولسا، ھەيز ئۈزۈلگەندە بالىياتقۇ ئىتتىرىپ چىقىرىدىغان سۇدىن ئىبارەت. ئىمام مالىك رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "مەن بۇ ئىشنى ئاياللاردىن سوردىم، بۇ ئىش ئاياللارغا مەلۇملۇق بولۇپ، ئۇلار پاكىز بولغاندا بۇنى بىلىدىكەن." ["پەتھۇل بارى" 1-توم 420-بەت].

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھدىن: "ئايال كىشى تاڭ يورۇشتىن ئىلگىرى ھەيزدىن پاك بولغان بولسا، تاڭ يورۇغاندىن كېيىن يۇيۇنسا، بۇنىڭ ھۆكۈمى قانداق بولىدۇ؟ دەپ سورىغاندا، شەيخ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دەيدۇ: "تاڭ يورۇشتىن ئىلگىرى پاك بولغانلىقىغا ئىشەنچ قىلسا تۇتقان روزىسى توغرا بولىدۇ، مۇھىمى ئايال كىشى ئۆزىنىڭ پاك بولغانلىقىغا ئىشەنچ قىلىشى كېرەك. چۈنكى بەزى ئاياللار ھەيزدىن پاك بولماي تۇرۇپ، ئۆزىنى پاك بولدىم دەپ قارايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئەينى زاماندا ئاياللار ئۆزلىرى ئىشلەتكەن پاختىلىرىنى ئىلىپ كېلىپ ئائىشە رەزىيەللاھۇئەنھاغا پاكىز بولغانلىقىنىڭ بەلگىلىرىنى كۆرسىتەتتى، ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئۇلارغا: ئاق سۇيۇقلۇقنى كۆرمىگۈچە پاكىز بولۇشقا ئالدىرماڭلار دەيتتى.

قىز- خانىملار ئۆزلىرىنىڭ تولۇق پاك بولغانلىقىغا ئىشەنچ قىلمىغۇچە قەدەر ئىبادەتكە ئالدىرىماسلىقى كېرەك. تاڭ يورۇشتىن ئىلگىرى ھەيزدىن پاك بولغان بولسا، روزىنى نىيەت قىلىپ تاڭ يورۇغاندىن كېيىن يۇيۇنسىمۇ بولىدۇ، شۇنداقسىمۇ ناماز ۋاقتىغا رېئايە قىلىپ، بامداتنى ئۆز ۋاقتىدا ئوقۇش ئۈچۈن يۇيۇنۇشقا ئالدىرىشى لازىم. ["شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن پەتىۋالار توپلىمى" 17-توم 53-نومۇرلۇق سوئال].

سوئال سورىغان ھەمىشەرمە، ئۆزىنىڭ ھەيزدىن پاك بولغانلىقىغا تولۇق ئىشەنچ قىلالمىغان بىر ۋاقىتتا يۇيۇنۇپتۇ، ھەيزدىن ھەقىقىي پاك بولغانلىقىغا كېچىكىپ ئىشەنچ قىلىپتۇ. يەنى ئۆزىنىڭ سۆزى بويىچە كۈن ئولتۇرغاندىن كېيىن بىلىنىپتۇ. مۇشۇنىڭغا ئاساسەن، سوئال سورىغۇچى ھەمىشەرمەنىڭ قىلغان ئىشى توغرا بولماپتۇ. بۇ كۈندە تۇتقان روزىسىمۇ توغرا ئەمەس. شۇ كۈندىكى روزىسىنىڭ قازاسىنى قىلىشى كېرەك بولىدۇ. ئاللاھ تائالادىن ئۇنى مەنپەئەتلىك ئىلىم ۋە ياخشى ئەمەللەرگە مۇۋەپپەق قىلىشىنى سورايمىز.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.